

Sygn. akt **XI Ka 174/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2015r.

Sąd Okręgowy w Lublinie XI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Sławomir Kaczor

Sędziowie SO Włodzimierz Śpiewła

SO Magdalena Kurczewska – Śmiech (spr.)

Protokolant p.o. prot. Wojciech Czajkowski

przy udziale Prokuratora Ewy Stelmach

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2015r.

sprawy **L. S. (1)**

oskarżonego z art. 224 § 2 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. i inne

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Puławach

z dnia 13 października 2014r. sygn. akt **II K 250/13**

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. eliminuje z opisu pierwszego z czynów przypisanych oskarżonemu użycie groźby bezprawnej;
2. uchyla orzeczenia o karach jednostkowych pozbawienia wolności, karze łącznej pozbawienia wolności, warunkowym zawieszeniu jej wykonania oraz orzeczenie o karze grzywny, a także o zaliczeniu na jej poczet okresu zatrzymania oskarżonego;
3. za czyn pierwszy na podstawie art. 224 § 2 kk w zw. z art. 11 § 3 kk, art. 31 § 2 kk w zw. z art. 60 § 1 i § 6 pkt 4 kk wymierza oskarżonemu karę grzywny 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych ustalając wysokość stawki na kwotę 10 (dziesięciu) złotych;
4. za czyn drugi na podstawie art. 226 § 1 kk wymierza oskarżonemu karę grzywny w wysokości 60 (sześćdziesięciu) stawek dziennych ustalając wysokość stawki na kwotę 10 (dziesięciu) złotych;
5. na podstawie art. 85 kk, art. 86 § 1 i 2 kk orzeczone wyżej kary łączy i jako karę łączną wymierza grzywnę w wysokości 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych ustalając wysokość stawki na kwotę 10 (dziesięciu) złotych;
6. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 2 kk wykonanie orzeczonej kary łącznej grzywny zawiesza warunkowo tytułem próby na okres lat dwóch;
7. przyjmuje, iż zwolnienie od opłat dotyczy obu instancji;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy adw. D. G., prowadzącej Kancelarię Adwokacką w L. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych 60/100) tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

IV. zwalnia oskarżonego od ponoszenia wydatków w postępowaniu odwoławczym, którymi obciążą Skarb Państwa.

XI Ka 174/15

UZASADNIENIE

Ł. S. (1) został oskarżony o to, że:

I. w dniu 5 października 2012 roku w miejscowości D., woj. (...) na terenie stacji PKP N. wypowiadał pod adresem funkcjonariuszy (...) Ochrony (...) w osobach M. M. (1) oraz G. G. (1) groźbę bezprawną w celu zmuszenia ich do zaniechania prawnej czynności służbowej legitymowania, przy czym użył wobec nich gazu łzawiącego co spowodowało u G. G. (1) oparzenie chemiczne rogówki i spojówek obu oczu, które to obrażenia spowodowały u niego rozstrój zdrowia i naruszenie czynności narządów ciała na okres poniżej dni siedmiu, natomiast u M. M. (1) oparzenie obu oczu, które to obrażenia spowodowały u niego rozstrój zdrowia i naruszenie czynności narządów ciała na okres poniżej dni siedmiu, przy czym czynu tego dopuścił się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania czynu i zdolność pokierowania swoim postępowaniem w stopniu znacznym,

tj. o czyn z art. 224 § 2 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.;

II. w czasie i miejscu jak w punkcie I znieważył funkcjonariuszy (...) Ochrony (...) w osobach M. M. (1) oraz G. G. (1), w ten sposób, że opluwał ich, a także wyzywał ich słowami powszechnie uznawanymi za wulgarne i obelżywe, podczas i w związku z wykonywaniem przez wymienionych funkcjonariuszy obowiązków służbowych, przy czym czynu tego dopuścił się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i zdolność pokierowania swoim postępowaniem w stopniu znacznym,

tj. o czyn z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Puławach II Wydział Karny z dnia 13 października 2014 roku został uznany winnym tego, że:

I. w dniu 5 października 2012 roku w miejscowości D., woj. (...) na terenie stacji PKP N. wypowiadał pod adresem funkcjonariuszy (...) Ochrony (...) w osobach M. M. (1) oraz G. G. (1) groźbę bezprawną w celu zmuszenia ich do zaniechania prawnej czynności służbowej legitymowania oraz użył wobec nich przemocy użycie wobec nich gazu łzawiącego co spowodowało u G. G. (1) oparzenie chemiczne rogówki i spojówek obu oczu, które to obrażenia spowodowały u niego rozstrój zdrowia i naruszenie czynności narządów ciała na okres poniżej dni siedmiu, natomiast u M. M. (1) oparzenie obu oczu, które to obrażenia spowodowały u niego rozstrój zdrowia i naruszenie czynności narządów ciała na okres poniżej dni siedmiu, przy czym czynu tego dopuścił się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i zdolność pokierowania swoim postępowaniem w stopniu znacznym, tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 224 § 2 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. skazał go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności; nadto oskarżonego Ł. S. (1) uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie II aktu oskarżenia, wyczerpującego dyspozycję art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 226 § 1 k.k. skazał go na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. tak orzeczone w punkcie I wyroku kary pozbawienia wolności połączył i jako karę łączną wymierzył oskarżonemu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie tak orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawieszają oskarżonemu Ł. S. (1) na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata;

IV. na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego Ł. S. (1) grzywnę w rozmiarze 40 (czterdziestu) stawek dziennych ustalając w oparciu o art. 33 § 3 k.k. wysokość jednej stawki dziennej na 10 (dziesięć) złotych;

V. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet tak orzeczonej kary grzywny zaliczył oskarżonemu Ł. S. (1) okres zatrzymania w dniach od 5 października 2012 roku do dnia 6 października 2012 roku, przyjmując dzień zatrzymania za równoważny dwóm stawkom dziennym grzywny;

VI. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. K. kwotę (...),44 (tysiąc siedemset pięćdziesiąt sześć 44/100) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu;

VII. zwolnił oskarżonego Ł. S. (1) od ponoszenia kosztów sądowych ustalając, iż wchodzące w ich skład wydatki ponosi Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego zaskarżając go w całości.

Na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. naruszenie:

a) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez sprzeczną z zasadami prawidłowego rozumowania oraz doświadczenia życiowego ocenę zeznań świadków M. M. (1) oraz G. G. (1) i obdarzenie ich wiarą w sytuacji, gdy świadkowie ci podawali sprzeczne informacje odnośnie użycia przez oskarżonego wobec nich gazu łzawiącego;

b) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez sprzeczną z zasadami prawidłowego rozumowania oraz doświadczenia życiowego ocenę wyjaśnień oskarżonego Ł. S. (1) i uznanie ich za niewiarygodne w sytuacji, gdy zeznania te są konsekwentne i logiczne oraz w sposób wyczerpujący opisują zdarzenia z dnia 5 października 2012 roku;

c) art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. poprzez niewyjaśnienie przez Sąd wszystkich istotnych okoliczności sprawy i zaniechanie sprawdzenia czy funkcjonariusze pełniący służbę na posterunku Policji w N. w dniu 5 października 2012 roku mają wiedzę odnośnie tego, czy oskarżony posiadał obrażenia, które wskazywałyby na to, iż został spryskany gazem łzawiącym w sytuacji, gdy oskarżony został zatrzymany i przebywał na tym posterunku przez kilka godzin w obecności funkcjonariuszy;

d) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez pobieżne sformułowanie uzasadnienia wyroku w zakresie oceny zeznań świadków K. R., M. W. (1), E. M., S. O., A. G. oraz P. M. oraz zbiorcze podsumowanie zeznań tych świadków i nie wyjaśnienie przyczyn dla których Sąd uznał te zeznania jak wiarygodne, co w zasadzie uniemożliwia kontrolę procesu oceny dowodów dokonanej przez Sąd;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, tj.:

a) nieuzasadnione przyjęcie, iż oskarżony używał wobec funkcjonariuszy (...) Ochrony (...) przemocy poprzez użycie wobec nich gazu łzawiącego w sytuacji, gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania, w szczególności zeznań samych funkcjonariuszy, nie pozwala na ustalenie, iż oskarżony w rzeczywistości dopuścił się tego zachowania;

b) bezpodstawne ustalenie, iż oskarżony kierował wobec funkcjonariuszy (...) Ochrony (...) groźbę bezprawną w celu zmuszenia ich do zaniechania czynności służbowej legitymowania w sytuacji, gdy z prawidłowej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania nie wynika, aby oskarżony kierował wobec funkcjonariuszy groźby spowodowania postępowania karnego czy groźbę popełnienia przestępstwa, a nadto aby funkcjonariusze obawiali się spełnienia jakichkolwiek słów wypowiedzianych przez oskarżonego;

c) niezasadne ustalenie, iż oskarżony opluwał funkcjonariuszy (...) Ochrony (...), a także wyzywał ich słowami powszechnie uznawanymi za wulgarne i obelżywe w sytuacji, gdy prawidłowa ocena materiału zebranego w toku postępowania pozwala na ustalenie, iż oskarżony nie opluł funkcjonariuszy i nie ubliżał im;

d) niezasadne ustalenie, iż oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów zakwalifikowanych z art. 224 § 2 k.k. oraz 226 § 1 k.k. w sytuacji, gdy jednocześnie Sąd stwierdził, iż zachowanie oskarżonego wobec funkcjonariuszy w dniu 5 października 2012 roku było wywołane chorobą, na którą cierpi oskarżony, zaś do wypełnienia znamion wskazanych czynów wymagane jest aby sprawca działał z winy umyślnej z zamiarem bezpośrednim;

3. rażąca niewspółmierność kary orzeczonej wobec oskarżonego, opierającą się na nieuwzględnieniu przez Sąd przy wymiarze kary okoliczności i warunków osobistych oskarżonego, a także niezastosowaniu przez Sąd instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary, w sytuacji gdy oskarżony w okresie zarzucanych mu czynów miał zdolność rozpoznawania ich znaczenia i pokierowania swoim postępowaniem ograniczoną w stopniu znacznym.

Na zasadzie art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 437 § 2 k.p.k. wniósł o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego od dokonania zarzucanych mu czynów, względnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Puławach.

Sąd okręgowy zważył co następuje.

Apelacja obrońcy oskarżonego jest zasadna o ile zarzuca rażąca niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary, w pozostałym zakresie zarzuty stawiane rozstrzygnięciu są niezasadne. Wnioski obrońcy o uchylenie zaskarżonego wyroku względnie uniewinnienie oskarżonego są niezasadne. Z uwagi natomiast na treść art. 437 par. 2 kpk i kompletność zebranych dowodów Sąd Okręgowy w Lublinie dokonał zmiany zaskarżonego wyroku co do kary.

W toku kontroli odwoławczej Sąd Okręgowy uznał, że Sąd Rejonowy w Puławach orzekając w niniejszej sprawie procedował prawidłowo, nie uchybiając wskazanym wyżej normom z zakresu prawa procesowego, które mogłyby mieć wpływ na treść wyroku. W toku postępowania zostały wyjaśnione – zgodnie z nakazem płynącym z dyspozycji przepisu art. 366 par. 1 kpk – wszystkie istotne dla sprawy okoliczności. Ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy poczynił w oparciu o całokształt zgromadzonego w sprawie i ujawnionego na rozprawie materiału dowodowego (art. 410 kpk), który ocenił z poszanowaniem reguł wynikających z art. 4 i 7 kpk, co sprawiło, że zaskarżone rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o prawidłowe ustalenia faktyczne. Ponadto swoje stanowisko Sąd Rejonowy w Puławach w sposób należyty uzasadnił w pisemnych motywach wyroku, sporządzonych zgodnie z wymogami art. 424 par. 1 i 2 kpk.

W przekonaniu Sądu Okręgowego nie sposób uznać za obrońcą oskarżonego, że Sąd I instancji oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, dopuścił się naruszenia art. 7 kpk. Zgodne z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną art. 7 kpk, jeśli tylko jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, stanowi wyraz rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego, jest zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego a nadto zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji spełnił powyższe wymagania, dokonując wbrew twierdzeniom apelacji swobodnej a nie dowolnej oceny dowodów.

Przechodząc do szczegółowej argumentacji wskazanej w środku odwoławczym przez obrońcę oskarżonego Sąd Rejonowy czyniąc ustalenia faktyczne prawidłowo przeprowadził dowód z zeznań pokrzywdzonych oraz prawidłowo dowody te ocenił. Nie ma żadnych podstaw do kwestionowania prawdziwości twierdzeń funkcjonariuszy (...) Ochrony (...), które to osoby konsekwentnie w toku postępowania opisały zachowanie oskarżonego Ł. S. (1) i między innymi użycie przeciwko nim gazu łzawiącego. Dowody te zostały przez Sąd Rejonowy ocenione w sposób nie budzący zastrzeżeń, szczególnie, że znalazły wsparcie w dokumentacji medycznej oraz opinii biegłej J. S.. Wywód sądu i instancji

w zakresie przedstawionej przez niego argumentacji odnoszącej się do uznania tych dowodów za wiarygodne jest prawidłowy i jako taki pozostaje pod ochroną art. 7 kpk.

Wbrew twierdzeniom obrońcy dowody te nie zawierają sprzeczności, obydwaj świadkowie byli konsekwentni w zakresie tego, że przeciwko nim oskarżony użył gazu. Wskazał na to zarówno M. M. jak i G. G. na rozprawie twierząc „oskarżony używał wobec kolegi i potem wobec mnie z bliskiej odległości gaz, środek chemiczny”. Dopiero później wskazał „on się sam psiuknął swoim gazem” (k. 133).

Tak oceniona w toku kontroli odwoławczej prawidłowość rozumowania i wnioskowania Sądu Rejonowego, musiała skutkować tym, że zasadne jest także odrzucenie przez Sąd pierwszej instancji wersji oskarżonego dotyczącej przebiegu zdarzenia, a zarzut apelującego, iż sąd dokonał oceny tego dowodu w sposób sprzeczny z regułą swobodnej oceny dowodów nie znajduje aprobaty Sądu Okręgowego w Lublinie. Sąd Rejonowy w Puławach w sposób przekonujący uzasadnił dlaczego czyniąc ustalenia faktyczne nie oparł się co do zasady na wyjaśnieniach oskarżonego, uznając, iż to co podał on w toku postępowania stanowi swoistego rodzaju taktykę, mającą na celu odwrócenie sytuacji i postawienie jego osoby w roli pokrzywdzonego działaniami M. M. i G. G.. Dowód ten – przed dyskwalifikacją jego mocy dowodowej- ocenił wszechstronnie, sięgając między innymi do zeznań P. M., funkcjonariuszy policji wezwanych na miejsce zdarzenia i mających kontakt z oskarżonym, wreszcie opinii biegłej J. S., która wykluczyła aby wobec oskarżonego użyty był gaz w ilości przez niego wskazanej.

Niezasadny jest także zarzut stawiany Sądowi poprzez niewyczerpanie inicjatywy dowodowej i niewyjaśnienie wszystkich okoliczności dotyczących tego czy oskarżony miał obrażenia po zajściu, pochodzące od spryskania go gazem w czasie interwencji funkcjonariuszy (...) Ochrony (...). Oskarżony przecież w swoich wyjaśnieniach nie wskazywał na żadne obrażenia, których miałyby doznać poza odczuwaniem pieczenia, zaś kwestia ta została w sposób wystarczający wyjaśniona przez lekarza specjalistę J. S. (2) (opinia k. 155-156), która uwzględniła dokumentację medyczną dotyczącą oskarżonego, w tym jej zapisy sporządzone przez P. M..

Niezasadny jest także zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy w Puławach art. 424 par. 1 kpk w zakresie pobieżnej oceny dowodów odnoszącej się do osób wymienionych w pkt. 1 d środka odwoławczego. Sąd Rejonowy dokonał oceny zeznań tych osób w sposób wystarczający do przeprowadzenia kontroli odwoławczej. Uznał je za wiarygodne w zakresie przedstawianych przez nich okoliczności dotyczących przebiegu czynności służbowych, które pamiętali i które przedstawili w czasie rozprawy. Skarżący przecież nie wskazuje na żadne istotne okoliczności, które nakazywałyby odmienną, niż to uczynił Sąd Rejonowy ocenę tych dowodów. M. W. (1) opisał w czasie rozprawy to co pamiętał z interwencji, w czasie której udzielana była pomoc SOK. Nie pamiętał jednak szczegółów, wnioskowanie co do faktów opierał na zapisach służby (k. 213, 214). Podobnie K. R. nie pamiętała kto przewoził oskarżonego do P. (k. 238v); dopiero na podstawie okazanej jej dokumentacji stwierdziła, że była to ona i M. W.. Zeznania świadków nie mogły przecież zostać zdyskwalifikowane tylko na tej podstawie, że nie pamiętali oni okoliczności podnoszonych przez obrońcę. Ich ocena dokonana przez Sąd jest prawidłowa. Wskazać nadto należy, że żadna z tych osób nie brała udziału bezpośrednio w zajściu, a nawet nie była jego obserwatorem, zaś ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy prawidłowo poczynił w oparciu o dowody pośrednie.

Prawidłowość procedowania przez Sąd oraz ocena dowodów dokonana z zachowaniem reguł art. 4 i 7 kpk skutkowałą poczynienie co do zasady przez Sąd Rejonowy prawidłowych ustaleń w sprawie, odnoszących się do zarzutu I gdzie Sąd przyjął używanie wobec M. M. (1) i G. G. (1) przemocy poprzez użycie gazu nakierowane na zmuszenie funkcjonariuszy SOK do odstąpienia od czynności służbowej legitymowania Ł. S. (1), w wyniku czego doznali oni rozstroju zdrowia i naruszenia czynności narządów ciała na czas poniżej 7 dni.

Rację jednak należy przyznać skarżącemu, że poza tym pozostało nieprawidłowe ustalenie dotyczące czynu I, że oskarżony kierował wobec pokrzywdzonych groźbę bezprawną. Na uwzględnienie zasługuje argumentacja obrońcy zawarta w przedstawionej w apelacji, że słowa wypowiedziane wobec funkcjonariuszy „że ich załatwi” wzmocnione stwierdzeniem, że pracuje w Sądzie (k. 3, 17v, 19v) nie stanowiły groźby określonej w art.190 par. 1 kk, gdyż odnosi się ona do popełnienia przestępstwa ani też groźby w rozumieniu art. 115 par. 12 kk, gdzie chodzi o zapowiedź

spowodowania postępowania karnego lub rozgłoszenia wiadomości uwłaczających czci zagrożonego lub osoby najbliższej. Stąd też Sąd Okręgowy wyeliminował z opisu czynu znamię użycie groźby bezprawnej oraz uwzględnił ten fakt jako nie wypełnienie znamion przy wymiarze kary, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia. Eliminacja ta nie zmienia bowiem faktu wyczerpania przez oskarżonego przyjętej przez sąd w odniesieniu do czynu I kwalifikacji prawnej z art. 224 par. 2 kk i art. 157 par. 2 kk w zw. z art. 11 par. 2 kk

Nie budzą zastrzeżeń także ustalenia sądu dotyczące wypełnienia przez oskarżonego dyspozycji art. 226 par. 1 kk, gdyż zgromadzone dowody, prawidłowo ocenione przez sąd, pozwoliły na ustalenie, że Ł. S. (1) naruszał nietykalność M. M. i G. G. poprzez opluwanie ich oraz wyzywał słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, co miało miejsce podczas i w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych. Ustalenia te sąd prawidłowo poczynił w oparciu o zeznania M. M. i G. G., którzy konsekwentnie wskazali na używanie słów wulgarnych oraz plucie, które miało odmienną niż podał to oskarżony postać. Było celowe i nakierowane na interweniujące osoby.

Niezasadny jest także zarzut obrońcy, iż Sąd przypisał winę oskarżonemu, w sytuacji kiedy jest on osobą chorą psychicznie, a do wypełnienia znamion wymagane jest aby sprawca działał z winy umyślnej z zamiarem bezpośrednim. Z treści opinii psychiatrycznej wynika, że oskarżony miał jedynie ograniczoną poczytalność w stopniu znacznym, co nie znosi jego odpowiedzialności karnej za zarzucone mu czyny. Lektura uzasadnienia Sądu Rejonowego wskazuje, że przeanalizował on zamiar oskarżonego, wskazując na umyślne działanie, przyjmując jednak z uwagi na chorobę psychiczną niższy stopień zawinienia po jego stronie, niż należałoby przyjąć gdyby oskarżony był zdrowy. Takie stanowisko Sądu Rejonowego w Puławach znajduje aprobatę sądu odwoławczego.

Nie ma racji obrońca oskarżonego, że choroba psychiczna na którą cierpi Ł. S. wyklucza jego sprawstwo, a w szczególności możliwość działania z zamiarem bezpośrednim popełnienia przestępstwa. Przyznać jednak należy rację skarżącemu, że w sytuacji kiedy wobec oskarżonego zachodzą okoliczności wskazane w art. 31 par. 2 kk, co nie budzi żadnych wątpliwości, kary jednostkowe i kara łączna, które został wobec niego orzeczone są w istocie karą rażąco niewspółmiernie surową.

Sąd Rejonowy przy wymiarze kary de facto zbagatelizował treść opinii psychiatrycznej, co właściwie argumentuje obrońca oskarżonego i potraktował oskarżonego tak jakby był osobą zdrową. Pominął – przy wymiarze kary i przy ograniczeniach wskazanych w art. 31 par. 2 kk - fakt, że choroba, na którą cierpi oskarżony powoduje utrudnienie jego funkcjonowania, dysharmonię w kontroli zachowań impulsywnych, zaburzenia rozumienia norm społecznych, niepełne rozumienie konsekwencji prawnych. Przyjęty niższy stopień zawinienia, na co wskazuje Sąd, nie znalazł odzwierciedlenia we właściwej represji karnej, która w ocenie Sądu Okręgowego jest rażąco surowa. Błędnie także uznał, że za wyborem kary pozbawienia wolności winien przemawiać brak skruchy po stronie oskarżonego. Okoliczność ta przecież nie należy do kategorii okoliczności obciążających, a jest ściśle związana z prawem oskarżonego do obrony i kształtowania jej w sposób dowolny. Nie uwzględnił w sposób adekwatny tego, że oskarżony nie był do tej pory karany, pomimo choroby prowadzi ustabilizowane życie, leczy się, stara się pracować. Tych okoliczności łagodzących Sąd nie dostrzegł, podobnie jak nie zaakcentował przy wymiarze kary, iż ograniczenie poczytalności oskarżonego w stopniu znacznym jeśli nie zostało uwzględnione jako wystarczająca podstawa do nadzwyczajnego złagodzenia kary, stanowi przy wymiarze kary istotną okoliczność łagodzącą. Warunki osobiste oskarżonego, w tym jego chorobę psychiczną uwzględnił dopiero na etapie decyzji o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności.

Kierując się wskazanymi wyżej względami Sąd Okręgowy w Lublinie dokonał zmiany wyroku i uchylił orzeczenie o karach jednostkowych pozbawienia wolności, karze łącznej pozbawienia wolności, warunkowym zawieszeniu jej wykonania oraz orzeczenie o karze grzywny a także o zaliczeniu na jej poczet okresu zatrzymania oskarżonego.

Uznał, że rodzaj choroby psychicznej, na którą cierpi oskarżony implikujący jego trudności w społecznym funkcjonowaniu, przy zaistnieniu przesłanek z art. 31 par. 2 kk czyni zasadnym skorzystanie wobec oskarżonego z instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary w oparciu o art. 60 par. 1 kk. Zważył, że orzeczona na podstawie art. 60 par.

6 pkt. 4 kk kara grzywny będzie stanowiła dolegliwość adekwatną do stopnia winy oraz wskazanych wyżej okoliczności łagodzących, szczególnie przy wyeliminowaniu znamienia groźby bezprawnej, o czym była mowa wyżej.

Ograniczona w stopniu znacznym poczytalność jest istotną okolicznością łagodzącą nakazującą wybór kary łagodniejszego rodzaju, co skutkowało wymierzeniem Ł. S. (1) za czyn II również kary grzywny, przewidzianej w katalogu kar za czyn z art. 226 par. 1 kk.

Wymiar kar jednostkowych grzywny oraz orzeczona kara łączna grzywny spełnią swój cel zarówno z punktu widzenia prewencji ogólnej jak i szczególnej. Są one adekwatne do stopnia zawinienia oskarżonego oraz uwzględniają szkodliwość społeczną czynów. Uświadomią mu konieczność szczególnej dbałości o unikanie sytuacji, w których z uwagi na chorobę, na którą cierpi może mieć trudności z adekwatnymi i pożądanymi społecznie zachowaniami. Uwzględniają one status materialny oskarżonego, który ma stały dochód w postaci renty socjalnej w wysokości 600 zł.

Kierując się względami art. 69 par. 1 i 2 kk Sąd uznał za celowe warunkowe zawieszenie orzeczonej kary grzywny na okres lat 2. Zważył, że postawa sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste, poprawny sposób życia, o czym była mowa wyżej, dają rękojmię tego, że zostaną osiągnięte wobec Ł. S. cele kary i w przyszłości nie popełni on przestępstwa.

W pozostałej części Sąd utrzymał zaskarżony wyrok w mocy, nie dostrzegając uchybień przewidzianych w art. 439 i 440 kpk.

Na marginesie należy wytknąć Sądowi Rejonowemu niespójność pomiędzy wyrokiem a jego uzasadnieniem w odniesieniu do kary pobawienia wolności orzeczonej za czyn II. Z sentencji wyroku widnieje kara czterech miesięcy pozbawienia wolności, zaś Sąd uzasadnia wymiar kary trzech miesięcy pozbawienia wolności. Sprzeczność ta, przy reformatoryjnej zmianie wyroku, nie ma jednak wpływu na jego treść.

Wynagrodzenie obrońcy uzasadniają przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Orzeczenie o opłacie uzasadnia art. 10 i 17 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r o opłatach w sprawach karnych, zwolnienie od wydatków za postępowanie odwoławcze znajduje oparcie w art. 624 par. 1 kpk, z uwagi na trudną sytuację materialną oskarżonego, który nie jest w stanie – przy dochodach, którymi dysponuje – ich ponieść.

Włodzimierz Śpiewła Sławomir Kaczor Magdalena Kurczewska - Śmiech